

JEREMIÁS 11-15.

Lapozzunk Bibliánkban Jeremiás könyvének 11. fejezetéhez! A 11. fejezettel új prófécia kezdődik Jeremiás könyvében, amely mint tudjuk, azokat a prófeciákat fűzi egy csokorba, melyeket Jeremiás az Úrtól kapott. A 10. fejezetben véget ért az a prófécia, amelyet Jeremiásnak az Úr utasítására a templom kapujában kellett hirdetnie. A most következő prófécia már arról szól, hogyan szegte meg a nép az Istennel kötött szövetséget. Emlékezzünk csak, hogy amikor Isten bevitte népét a földre, egy feltételhez kötötte: a népnek engedelmeskednie kellett Istennek és az ő parancsolatainak. Isten tehát elrendelte, *„hogyan amikor bevisz téged Istened, az Úr arra a földre, amelyre bemegy, hogy birtokba vedd azt, mondd el az áldást a Garizim hegyén, az átkot pedig az Ébál hegyén”* (5Mózes 11:29). Izráel törzseinek egy része tehát felment a Garizim hegyre, ott Sekem közelében, és fennhangon hirdette onnan mindazokat az áldásokat, amelyek Isten kiönt a népre, ha engedelmeskednek neki. A szemközti hegyről, az Ébálról pedig egy másik csoport az átkokat hirdette, melyeket az engedetlenség és az Istennel kötött szövetség megszegése von maga után. A völgyben álldogáló nép pedig egy emberként válaszolta: ámen, ámen! Micsoda pillanat lehetett, képzeljétek csak el: több mint egymillió ember gyűlt össze a völgyben, miközben a hegytetőkről felharsan az átok és az áldás – a szövetség, az Ábrahámnak ígért föld birtokbavételének feltételei. Ebben az igerészben azonban Jeremiás könyvében Isten nyilvánosan is kijelenti, hogy megszegték a vele kötött szövetséget, így Isten többé nem köteles nekik adni ezt a földet.

„Ezt az ígét mondta az ÚR Jeremiásnak: Halljátok meg a szövetség ígétit, és mondjátok el Júda férfainak és Jeruzsálem lakóinak! Ezt mondd nekik: Így szól az ÚR, Izráel Istene: Átkozott az az ember, aki nem hallgat annak a szövetségnek az ígéire,” – ez volt az egyik átok, amit fennhangon kihirdettek az Ébál tetejéről – *„amelyet őseiteknek parancsoltam azon a napon, amikor kihoztam őket Egyiptomból, a vaskohóból, és ezt parancsoltam: Hallgassatok szavamra, és teljesítsétek mindazt, amit én parancsolok nektek! Akkor népem lesztek, én pedig Istenetek leszek”* (1-4. vers). Ez volt a feltétel. Ha engedelmeskednek és megtartják Isten parancsolatait. Pál a Rómaiakhoz írt levelében megemlíti az egyik hibát, amit a zsidó nép ennek kapcsán elkövetett: azt gondolták, mivel a törvényt magukénak mondhatták, minden rendben volt. Pál azonban rávilágít arra, mi az igazán fontos – nem a törvény birtoklása, hanem a betartása! Az a tény, hogy ők kapták a törvényt, még semmit sem jelent, hacsak nem súlyosabb ítéletet, ha nem tartják be. Jakab is azt mondja: *„Legyetek az Igének cselekvői, ne csupán hallgatói, hogy be ne csapjátok magatokat”* (Jakab 1:22). És mégis: hajlamosak vagyunk azt gondolni, hogy mivel ismerjük a törvényt, mivel ismerjük Isten parancsolatait, ez önmagában már elég. Távolról sem. Az ismerettel felelősség is jár, és minél nagyobb az ismeretünk, annál nagyobb a felelősségünk is, hogy azt tegyük, amiről tudjuk hogy helyes. *„Aki tehát tudna jót tenni, de nem teszi: bűne az annak”* (Jakab 4:17). A

törvény megléte és ismerete tehát önmagában még nem elég – a hangsúly a törvény, Isten parancsolatainak megtartásán van. Nézzük csak meg még egyszer, mit mond Isten: „Így szól az ÚR, Izráel Istene: Átkozott az az ember, aki nem hallgat annak a szövetségnek az ígéire, „amelyet őseiteknek parancsoltam azon a napon, amikor kihoztam őket Egyiptomból, a vaskohóból, és ezt parancsoltam: Hallgassatok szavamra, és teljesítsétek mindazt, amit én parancsolok nektek! Akkor népem lesztek, én pedig Istenetek leszek” – ez alapján lesztek ti az én népem, én pedig a ti Istenetek.

„És megtartom azt az esküt, amelyet őseiteknek tettem, hogy nekik adom a tejjel és mézzel folyó földet, ahogyan van ez ma is” (5. vers). „Nézzetek csak oda! Tejjel és mézzel folyó föld ez! Én megtartottam a szövetség rám eső részét! Én megtartottam az Ábrahámnak tett eskümet, amikor megígértem, hogy neki és leszármazottainak adom ezt a földet!”. Isten tehát rámutat, hogy ő megtartotta a szövetség rá eső részét, de a nép megszegte az övét. „Én pedig így válaszoltam: Bizony, így van, URam!” (5. vers vége) – a héberben ez az ámen. Úgy válaszolt tehát, ahogy az emberek is annakidején a sekemi völgyben, amikor a két hegytetőről elhangzott az átok és az áldás. Isten megszabta a feltételeket, amely alapján Izráel az ő népe lesz, ő pedig az Istenük, Jeremiás pedig válaszol: úgy legyen! „Akkor ezt mondta nekem az ÚR: Hirdesd mindezeket az ígéket Júda városaiban és Jeruzsálem utcáin: Halljátok meg, és teljesítsétek ennek a szövetségnek az ígét!” (6. vers). Nem elég tehát ismernünk, meg is kell azokat cselekednünk. „Mert attól fogva, hogy felhoztam őseiteket Egyiptomból, a mai napig állandóan intettem őket. Idejében intettem, hogy hallgassanak szavamra. De nem hallgattak és nem figyeltek rám, hanem mindenki a maga megátalkodott gonosz szíve szerint élt. Ezért végrehajtottam rajtuk a szövetségnek minden ígétjét, amelyeket azért parancsoltam, hogy teljesítsék, de nem teljesítették” (7-8. vers). Isten tehát nyilvánosan is kijelenti, hogy mivel népe megszegte a szövetséget, számítaniuk kell azokra az átkokra, amelyeket az Ébál hegyén Isten már előzetesen megígért nekik engedetlenségük következményeként.

Most lapozzunk csak vissza Mózes ötödik könyvének 28. fejezetéhez! A 27. fejezet 9. versétől a már említett garizimi és ébáli eseményekről olvashatunk – az átok és az áldás kihirdetéséről a nép előtt. A 13. vers felsorolja azokat a törzseket, amelyeknek az Ébál hegyére kellett állniuk, hogy átkot hirdessenek. Nézzük csak a 15. verset: „Átkozott az, aki mesterember keze munkájával faragott, vagy öntött bálványt készített, amit utál az Úr, és azt titokban felállítja!”. Isten a későbbiekben Jeremiás könyvében rámutat, hogy annyi bálványa volt Izráelnek, ahány városa, sőt Jeruzsálemben minden sarkon állt egy pogány istenségnek emelt oltár. Nem meglepő tehát, hogy az első átok épp emiatt hangzik el felettük. Olvassátok csak végig ezeket az átkokat a 15. verstől egészen a fejezet végéig! Majd ugorjunk a 28. fejezet 15. verséhez, ahol Isten leírja, mi minden történik majd velük, ha nem engedelmeskednek Istennek, és megszegik a vele kötött szövetséget. 16. verstől: „Átkozott leszel a városban, és átkozott leszel a mezőn. Átkozott lesz kosarad és sütőteknőd” – vagyis kevés lesz az élelmük. Átkozott lesz méhed gyümölcse és

termőfölded gyümölcse, teheneid ellése és juhaid szaporulata. Átkozott leszel jártodban-keltedben. Átkoz, zűrzavart és fenyegető veszélyt bocsát rád az Úr minden vállalkozásodban, amelybe belefogsz, úgyhogy hamarosan elpusztulsz, és elveszel gonosz cselekedeteid miatt, mivel elhagytál engem. Dögvészt hoz rád az Úr, míg ki nem pusztít arról a földről, ahova bemegy, hogy birtokba vedd azt”. 22. vers: „Megver az Úr sorvadással, lázzal és gyulladással, forrósággal és szárazsággal, aszályal és gabonarozsdával. Üldözni fog, míg ki nem pusztulsz”. 25. vers: „Vereséggel sújt téged az Úr ellenségeid előtt”. 27. vers: „Megver az Úr egyiptomi fekélyel” – bármi legyen is az. Mindenesetre nem hangzik jól! Az Ige tehát felsorolja mindazt, ami akkor éri majd őket, ha megszegik a szövetséget. Jeremiás pedig kijelenti, hogy a nép pontosan ezt tette. Megszegték a szövetséget, ezért ezek az átkok sújtják majd őket. „Mert attól fogva, hogy felhoztam őseiteket Egyiptomból, a mai napig állandóan intettem őket. Idejében intettem, hogy hallgassanak szavamra. De nem hallgattak és nem figyeltek rám, hanem mindenki a maga megátalkodott gonosz szíve szerint élt. Ezért végrehajtottam rajtuk a szövetségnek minden igéjét, amelyeket azért parancsoltam, hogy teljesítsék, de nem teljesítették”.

„Majd ezt mondta nekem az ÚR: Föllázdak ellenem Júda férfiai és Jeruzsálem lakói! Visszatértek őseik korábbi bűneihez, akik nem voltak hajlandók hallgatni igémre, más isteneket követtek, és azokat tisztelték. Izrael és Júda háza megszegte a szövetséget, melyet őseikkel kötöttem. Ezért így szól az ÚR: Veszedelemet hozok rájuk, amely elől nem tudnak elmenekülni. Segítségért kiáltanak majd hozzám, de nem hallgatom meg őket” (9-11. vers). Micsoda szomorú helyzet ez! Amikor valaki olyan messzire megy, hogy Isten már csak annyit mond: ennyi volt, vége. Hiába is kiáltanak hozzám, nem hallgatom meg őket. Túl messzire mentek. Micsoda tragédia! Isten valóban azt mondja Jeremiásnak, ne imádkozzon többet a népért, mert ennyi volt, vége. Közben azért elevenítsük fel Jeremiás könyvének történelmi hátterét is! Az egyik királyt Jósiásnak hívták. Jó király volt, 31 évig uralkodott, szellemi reformokat vezetett be, és végül Megiddónál halt meg egy Nékó fáraó elleni ütközetben. Halálát követően Jóáház lépett trónra, aki rendkívül gonosz királynak bizonyult, és azonnal bevezette ugyanazoknak a pogány isteneknek az imádatát, amitől Jósiás korábban már igyekezett megtisztítani az országot. A leggonoszabb királynak azonban Manassé, Ezékiás fia számított. Az ő idejében indult meg a nép lefelé a lejtőn, hogy egyre jobban eltávolodjon Istentől. Aztán Jósiás bevezeti a reformokat, majd meghal, és utána Jóáház ismét visszavezeti a népet atyáik bűnébe, a Manassé által kijelölt bűnös útra. Isten pontosan ezt fájlalja: megszegték a vele kötött szövetséget és visszatértek atyáik bűnéhez – Manassé uralkodásának idején történt ez.

Így hát Isten kijelenti: „Akkor majd mehetnek Júda városai és Jeruzsálem lakói, és kiálthatnak segítségért azokhoz az istenekhez, akiknek tömjénezní szottak, de azok nem tudják megszabadítani őket a veszedelem idején” (12. vers). Az általuk imádott aprócska szobrocskák nem segíthettek rajtuk és nem

hallhatták jajkiáltásukat. Hányszor emeli fel hangját a zsoltáriró is a Zsoltárok könyvében a hamis istenek ellen, rámutatva arra, milyen szánalmasak is a nép bálványszobrai. Hiszen az ember fogott egy fadarabot, kifaragott belőle egy bálványt, míg a másik felével tüzet gyújtott, hogy kenyeret süssön! Majd fogja a fadarabból kifaragott szobrocskát és istenének nevezi! Micsoda örültség! Egy egyszerű fadarabra istenükként tekintenek, pedig saját kezükkel alkották meg! *„Van szájuk, de nem beszélnek, van szemük, de nem látnak. Van fülük, de nem hallanak, van orruk, de nem szagolnak. Van kezük, de nem tapintanak, van lábuk, de nem járnak, nem jön ki hang a torkukon”* (Zsoltárok 115:5-7). Micsoda örültség! A te istened nem lát és nem hall, de te mégis hozzá kiáltasz! Pedig nem is igazi isten! Ebben persze az a legszomorúbb, amikor beüt a baj, és az embernek kétségbeesetten szüksége lenne Isten segítségére, de már olyan régóta hátat fordított Istennek, hogy amikor nyomorúságában hozzá kiált, Isten megrázza a fejét és így válaszol: *„Nem vagyok az Istened, már hosszú ideje nem engem imádsz, hanem a saját fejed után mész és a saját vágyaidat követed! Nem engem szolgálsz. Ne hívj engem segítségül, mert nem én vagyok a te Istened. Ne hívj Istennek. Már régóta nem vagyok a te Istened!”*. Mennyire szomorú is lenne ez! Pedig Isten azt mondja, pontosan ez fog történni: *„Hozzám kiáltanak, de már nem hallgatom meg őket!”*.

„Mert ahány városod van, Júda, annyi az istened, és ahány utcád van, Jeruzsálem, annyi oltárt készítettél a gyalázatos bálványnak; oltárokat, hogy azokon tömjénezze a Baalnak!” (13. vers). Hát nem szörnyű ez! Jeruzsálem dicső városában minden sarkon állt egy oltár, melyen a Baalnak tömjéneztek. *„Te pedig ne imádkozz ezért a népért, és ne mondj értük esdeklő imádságot! Nem hallgatom meg őket, amikor segítségül kiáltanak hozzám a veszedelem miatt!”* (14. vers). Jeremiás tehát azt az utasítást kapja, hogy többé ne imádkozzon értük. Gondoljunk csak bele: amikor már maga Isten mondja Jeremiásnak, hogy ne imádkozzon értük. Egy másik ígerésben pedig hozzáteszi: ha imádkozik is értük, nem hallgatja meg könyörgését. Milyen szomorú, amikor Isten kijelenti valakiről, hogy túl messze ment, vége. Itt persze felmerül a kérdés: valóban elmehet az ember ilyen messzire? Az Ige azt tanítja, hogy ez bizony lehetséges. Isten azt mondja, hogy lelke nem küzd örökké az emberrel. Ha valaki folyamatosan elutasítja Jézus Krisztust, egy bizonyos ponton Isten azt mondja rendben, ennyi volt. Ha így akarsz élni, legyen meg az akaratod, de hozzám többé ne kiálts segítségért, mert ha megteszed is, nem hallgatlak meg. *„Azért nem tudtak hinni”* – olvassuk János evangéliumában (János 12:39). Izráel tehát átlépte azt a bizonyos képzeletbeli vonalat, ahonnan már nincs visszaút. *„Mit akarsz, kedves népem, templomomban? Sok ravasz tervedet elérni? Szent hússal elhárítani a rád váró veszedelmet, és azután nevetni? Zöldellő, szép gyümölcsű és formás olajfának nevezett el téged az ÚR. Nagy vihar zúgása közben lángba borította lombját, letördelte ágait. A Seregek URa, aki elültetett téged, elhatározta, hogy veszedelmet hoz Izráel és Júda házára gonoszságuk miatt, amelyet a maguk kárára követtek el, mert a Baalnak áldoztak, hogy*

bosszantsanak engem. Az ÚR tudatta velem, ezért tudom, mit akarnak tenni velem; megmutatta nekem” (15-18. vers).

Ezt az üzenetet kellett tehát Jeremiásnak eljuttatnia az emberekhez. Nem meglepő, hogy egyáltalán nem nyerte el tetszésüket. Nem meglepő, hogy meg akarták ölni. Hisz kemény dolgokat mondott. A 19. versben azután Jeremiás magáról beszél, illetve azokról a problémákról amelyek átélte: *„Én pedig olyan voltam, mint a vágóhídra hurcolt gyanútlan bárány. Nem tudtam, hogy ilyen terveket szőttek ellenem: Irtsuk ki ezt a fát gyökerestül! Vágjuk ki az élők földjéből, hogy nevét se említsék többé!”* (19. vers). A emberek tehát összeesküdtek ellene. *„Ó, Seregek URa, igaz bíró, vesék és szívek vizsgálója!”* – bizony hány ember nem adta még át igazán a szívét Istennek, és továbbra is saját maga igyekszik irányítani az életét – *„Hadd lássam, hogy állsz bosszút rajtuk, mert eléd tártam ügyemet!”* (20. vers). Úgy érzem, létezik napjainkban a keresztény körökben egyfajta hamis elképzelés, hogy nekünk mármost mindenkit szeretnünk kell. Még a leggonoszabbakat is, és sosem szabad a bosszúra gondolnunk, vagy arra, hogy Isten elpusztítja a gonoszokat és a bűnösöket. Emiatt a hozzáállás miatt pedig szinte már túlságosan könnyelműen tekintünk a gonoszokra és a bűnre. De hát meg kéne bocsátanunk! Igen, való igaz. És szeretnünk is kell a másikat, ezt nem tagadom. Mégis úgy vélem, van amikor annak van itt az ideje, hogy Isten igaz ítéletéért kiáltsunk. Szerintem Amerikán mára eluralkodott erkölcsi passzivitás is abból fakad, hogy olyan elnézőek vagyunk a bűnnel és a gonosszággal szemben. Véleményem szerint az efféle hozzáállás veszélyes. Jeremiás tehát azért imádkozik Istenhez, hogy megláthassa, hogyan áll rajtuk bosszút az Úr. Isten pedig így válaszol: *„Azért ezt mondta az ÚR az anatóti emberekről, akik életedre törnek, és azt mondták, hogy ne prófétálj az ÚR nevében, mert saját kezükkel ölnek meg; azért ezt mondja a Seregek URa: Én megbüntetem őket: az ifjak fegyver által fognak meghalni, fiaik és leányaik pedig éhen halnak. Senki sem marad meg közülük, mert veszedelmet hozok az anatóti emberekre a büntetés esztendejében”* (21-23. vers). Isten megígéri, hogy kiönti az ítéletét azokra, akik szövetkeztek a próféta ellen, hogy az életére törjenek.

Ezután Jeremiás a gonosz Jóáház helyzetét vázolja fel, és a következőképpen kezdi, 12. fejezet: *„Igaz vagy, URam, ha perlek is veled”*. Jeremiás egy fontos alapigazságból indul ki: Isten igaz és igazságos. Én ugyan nem mindig fogom érteni Isten igazságát és ítéleteit. Tudjátok keresztényként hiszem, hogy Isten igazságos és szerető, de éppen ezért nehéz bizonyos dolgokat megértenem ebben a világban. Hiszen ha Isten a szeretet Istene, miért engedné meg ezeket a dolgokat? Ha Isten egy igazságos Isten, akkor miért van az, hogy gyakran épp a bűnösök javai gyarapodnak, miközben az igazak szenvednek. Ha én lennék Isten, minden igaz embert megáldanék, a bűnösökre meg elsűjtanék. Na de csak azért, mert ostoba vagyok! Hiszen ha ezt tenném, honnan tudhatnám, hogy önmagamért szeretnek-e az emberek, vagy csak megjátsszák magukat, nehogy lesűjtsak rájuk. Ha minden igaz ember egyszerűen

csak áldott volna, bőségben élne és mindene megvolna, a Sátán megtehetné, amit Jób esetében is tett – megkérdőjelezte Jób szeretetét Isten iránt. „Nézd csak, mennyire megáldottad! Persze hogy örömmel szolgál téged, Isten! De nem tudhatod, valóban szeret-e, és kitart-e melletted, vagy mindez csak azért van, mert jól megy a sora. Ilyen körülmények között bolond lenne nem szeretni és nem szolgálni téged! Csak azért imád, mert annyi mindent kapott tőled!”. A minap egy gazdag emberrel ebédeltem, aki a nehézségeiről mesélt nekem. Megosztotta velem, hogy több fiatal hölgygel is randizott már, de sosem tudta, igazán szeretik-e őt, vagy sem. Azt mondta, úgy érzi, legszívesebben elmenne valahová, farmert húzna, és félretenné a luxusautókat meg a jachtokat, mert egy olyan nőre vágyik, aki belé szerelmes, nem pedig a bankszámlájába. „Nem tudhatom” – mondta. „Mindannyian ismernek. Tudják, ki vagyok, tudják, mennyi pénzem van, így sosem tudom, hogy amikor mosolyogva odajönnek hozzám, hogy beszélgessenek, vajon irántam, vagy a bankszámlám iránt érdeklődnek?”. Komoly probléma ez. Isten ugyanezzel találná szemben magát, ha minden igaz embert megáldana, és minden bűnöst átokkal sújtana. Ne tudhatná, hogy tényleg szereted-e.

Én meg itt vagyok, és megpróbálom tisztességesen élni az életem, és amikor jönnek a nehézségek, még mindig szeretem Istent, nem fordítok neki hátat és nem kezdem el őt átkozni – ebből már meg tudná állapítani, hogy szeretem. Nem azért, mert megáld, hanem egyszerűen csak azért, mert szeretem és kész. Önmagáért. Így hát amikor a nehézségben továbbra is hűségesen szeretjük Istent, pontosan ezt kommunikáljuk felé. Isten pedig megengedi, hogy nehézségeink legyenek. Isten megengedi, hogy szenvedésben legyen részünk. És megengedi, hogy a bűnösök meggazdagodjanak. Mert nem érdekkapcsolatra vágyik, hanem arra, hogy önmagáért szeressék őt az emberek. Jeremiás is ezzel tusakodik: „Istenem, tudom, hogy igazságos vagy, ez kétségtelen. Ezt meg sem kérdőjelezem!”. Bár az emberek sokszor pont ezt a hibát követik el – megkérdőjelezzik Istent. Azt kérdezzük: „De hát ha Isten a szeretet Istene, miért ...?”. Megkérdőjelezzük Istent. Az viszont rendben van, ha odamész Istenhez és ezt mondd: „Istenem, tudom, hogy te a szeretet Istene vagy, de bevallom, nem értem. Ha szeretsz, miért engedted meg, hogy ez történjen velem?”. Ez rendben van, ezt elfogadja Isten, de sose kérdőjelezd meg Isten szeretetét irántad. A körülményeidet megkérdőjelezheted – úgy értem, megkérdőjelezheted Istent, hogy miért történnek veled ezek a dolgok. Lehet, hogy Isten próbál rámutatni valamire az életedben, ami nincs teljesen rendben. Lehet, hogy épp azt szeretné rendbehozni. Nem helyénvaló azonban megkérdőjeleznünk Isten irántunk való szeretetét. Jób esetében is azt olvassuk, hogy mindannak ellenére, ami Jóbbal történt, nem átkozta Istent, és nem hibáztatta könnyelműen. Sokszor persze lehet, hogy te sem átkozod Istent, de például vádolsz. Legyünk ebben óvatosak, ne vádoljunk Istent azzal, hogy nem szeret bennünket, azért történik mindez. Jeremiás így szól: „Istenem, tudom, hogy igaz vagy, ezzel nincs is gondom!”. *„Hadd beszéljek veled mégis az igazságszolgáltatásról! Miért szerencsés a bűnösök sorsa? Miért boldogulnak*

mind, akik csalárdul élnek? Elültetted őket, gyökeret is vertek, fejlődnek, gyümölcsöt is hoznak. Közel vagy a szájukhoz, de a szívüktől távol!” (1-2. vers).

Jóáház, a gonosz király tehát a trónra lép, és úgy tűnik, Isten ültette őt oda. „Istenem, nem értem!”, „Itt volt Jósiás, a jó király. Most meghalt, te pedig megengeded, hogy ez a gonosz király kerüljön uralomra helyette! Bár ő is beszél Istenről, az életét egyáltalán nem rendeli alá neked! Közel vagy a szájukhoz, de a szívüktől távol!”. „*Te ismeresz engem, URam! Látod, mert megvizsgáltad, hogy tied a szívem*” – ezt mi is elmondhatjuk mindannyian. Emlékeztek, mit mond Jézus a Jelenések könyvének 2. és 3. fejezetében a gyülekezetekhez intézett üzeneteiben? Tudok cselekedeteidről. „*Te ismeresz engem, URam! Látod, mert megvizsgáltad, hogy tied a szívem*”. És Isten valóban megvizsgálja és megpróbálja a szívünket. Az előző fejezet 19. versében azt írja Jeremiás, hogy olyan volt, „*mint a vágóhidra hurcolt gyanútlan bárány*”. Itt vagyok, Uram, szeretlek, szolgállok, a te üzenetedet hirdetem, és most olyanná lettem, mint egy bárány, akit le akarnak mészárolni. Ha tovább prófétálok a nevedben, bizonyosan meg is ölnek! Uram, de hát itt van ez a gonosz király – őt vágják le, ne engem. „*Válaszd külön őket, mint levágni való juhokat, és készítsd el őket az öldöklés napjára! Meddig gyászol még a föld, meddig marad száraz a mező füve? Lakóinak gonoszsága miatt elpusztul állat és madár, ők pedig ezt gondolják: Nem látja meg Isten a mi végünket!*” (3-4. vers). Fittyet hánytak Istenre, és kizárták őt az életükből. Isten pedig válaszol Jeremiásnak: „*Pedig idővel még nehezebb dolgod lesz!*”. „*Ha gyalogosokkal futva is kifáradsz, hogyan fogsz lovakkal versenyezni,*” – ha már ezek a kicsi dolgok kifulladásztak, mi lesz veled, amikor igazán erőltetetté válik a menet? Meggyőződésem, hogy a mi esetünkben is előbb még sokkal súlyosabbá válik a helyzet, mielőtt javulni kezdene. Véleményem szerint társadalmunk már elérte a csúcát – az életszínvonalat, a kultúrát és az ehhez hasonló alkotóelemeket illetően, és innen most már csak lefelé csúszhatunk. Nem használhatjuk fel továbbra is olyan mennyiségben az energiaforrásainkat, mint korábban. Hamarosan áldozatokat is kell majd hoznunk ezen a téren. Nem termelünk az éhező világnak elegendő élelmet sem. Ahogy viszont egyre több ember éhezik, egyre inkább leterheli ez élelmiszerkészleteinket. Ne hagyhatjuk figyelmen kívül a harmadik világot és annak hatalmas szükségleteit. Akár tetszik, akár nem, a jövőben nekünk is nagyobb áldozatokat kell majd hoznunk. Nem élhetünk örökké úgy, ahogy eddig megszoktuk. Nem használhatjuk fel örökké a világ energiaforrásainak 37 százalékát. Hiszen mi csak a világ népességének 6 százalékát tesszük ki. A pikniknek vége. A helyzet hamarosan még súlyosabb lesz.

„*Ha gyalogosokkal futva is kifáradsz, hogyan fogsz lovakkal versenyezni, ha csak nyugodt földön érzed biztonságban magad, mit csinálsz a Jordán sűrűjében?!*” (5. vers). Az Úr nem válaszolta meg Jeremiás kérdését, hogy miért bővülködik a bűnös, míg ott volt ő, Jeremiás, akit meg akartak ölni. Isten nem válaszol erre a kérdésre, de helyette azt mondja Jeremiásnak, mi lesz majd vele, ha még nehezebbé

válík a helyzet. Isten kijelentésében azt is elismeri, hogy Jeremiás mindeddig futott – a gyalogosokkal, de futott. Az Úr erejéből, az Úr irányítását követve, és ugyanígy kell majd a jövőben a lovakkal versenyeznie. Isten arra bátorítja Jeremiást, hogy bízson az Úrban. Az Úr mindannyiunkat edz. A Bibliában ezt olvassuk: *„Mert az ő alkotása vagyunk, akiket Krisztus Jézusban jó cselekedetekre teremtett, amelyeket előre elkészített Isten, hogy azok szerint éljünk”* (Efezus 2:10). Isten mindannyiunkat edz – felkészít a jövőre. Isten mindig felkészíti az ő gyermekeit mindarra, ami a jövőben vár rájuk. Isten pontosan tudja, mit tartogat számodra a jövő, így fel is készít rá, hiszen soha nem vinne el téged egy olyan helyre, ami hatalmas meglepetésként érne – soha nem vinne bele semmi olyanba, amire előzetesen már fel nem készített téged. De még tovább megyek. Ő már elkészítette számodra azt a helyet. A pusztai vándorlást követően Isten azt mondta Izráel népének, hogy ahol ők felverték sátraikat, Isten minden egyes alkalommal ott járt előttük, és elkészítette számukra azt a helyet. De jó ezt hallani! Isten előttem jár és minden helyet előkészít nekem, hogy ott felverhessem a sátram. Soha nem érkezek el egy olyan helyre sem, ahol Isten már ne járt volna előttem, és amit elő ne készített volna nekem. Mindemellert pedig bennem is munkálkodott már előzetesen, hogy felkészítsen arra a bizonyos helyre. Isten tehát mindannyiunkban munkálkodik, felkészítve bennünket a ránk váró nehezebb napokra, és arra tanítva bennünket, hogy őrá támaszkodjunk, hogy benne bízunk. Isten a hit leckéit tanítja meg nekünk: hogy Isten sosem hagy el bennünket, hogy mindvégig velünk lesz, bármi történjék is, és a segítségünkre siet. Isten engem is folyamatosan tanítgat és edz, mert eljön az a nap, amikor nekem is a lovakkal kell majd versenyeznem. Ha viszont már a gyalogosokkal sem futottam, sosem leszek képes lovakkal versenyezni. Isten a te életedben is munkálkodik! A próbák, a nehézségek mind-mind Isten felkészítő munkájának részei. Isten a jövőre készít téged, amely még nehezebb helyzeteket tartogat, mint amit korábban megtapasztaltál. Ezt a választ kapja tehát Jeremiás Istentől: a nép egyre mélyebbre csúszik a lejtőn. Jeremiás is látja ezt. Mindeközben gonosz király uralkodik, és ráadásul rossz útra tereli a népet. Istenem, miért engedted meg, hogy a gonosz bármit is elérjen? Miért engedted meg, hogy ők kerüljenek az élre, és romlásba vigyék az egész népet? De Isten csak annyit mond, biztonsági öveket becsatolni, mert hamarosan még súlyosabb lesz a helyzet. Eddig gyalogosokkal futottál, de hamarosan már lovakkal kell versenyezned. Muszáj lesz bíznod az Úrban és erősen kapaszkodnod! Én veled leszek, átviszlek minden nehézségen, de muszáj lesz teljesen rám támaszkodnod és bennem bíznod.

„Testvéreid és rokonaid is alávaló módon bánnak veled, tele torokkal kiabálnak a hátad mögött. Ne higgy nekik, még ha szépen beszélnek is veled!” (6. vers). Majd Isten kijelenti Izráel népét illetően: *„Elhagytam házamat, magára hagytam örökségemet, ellenség kezébe adtam azt, akit lelkem kedvel”* (7. vers). Figyeljük csak meg, hogyan beszél Isten továbbra is Izráelről: *„akit lelkem kedvel”*. Isten még mindig szereti őket. Emlékezték arra a gazdag fiatalemberre, aki egyszer odament Jézushoz, és

megkérdezte tőle, mit tegyen, hogy örök élete lehessen? Jézus azt válaszolta, tartsa meg a parancsolatokat. Mely parancsolatokat? Ekkor Jézus azokról a parancsolatokról mesélt neki, amelyek az emberek közötti kapcsolatokra vonatkoznak. „Mindezeket ifjúkorom óta megtartottam” – válaszolta a fiatalember. „Mi az, amiben még hiányt szenvedek?”. Jézus pedig így válaszolt: „Ha tökéletes szeretnél lenni, fogd javaidat, add el azokat, a pénzt oszd szét a szegények közt, és gyere és kövess engem!”. Az Igében pedig azt olvassuk, hogy a fiatalember ennek hallatán szomorúan távozott, mert rendkívül gazdag volt. Ha tehát eddig azt gondoltad, hogy a hatalmas gazdagság boldoggá tesz, itt éppen egy olyan példát látunk, melyben a gazdagság elszomorított egy embert. De azt is olvassuk még a történetben, hogy Jézus nagy szeretettel nézett erre a fiatalemberre. Volt benne valami csodálatra méltó. Jézus szeretettel nézett rá – látta a fiatalember őszinte szívét. De az árat már nem tudta kifizetni. Szomorúan távozott. De Jézus még szomorúbb lehetett, hiszen Jézus szerette. Itt pedig Isten az ő népéről beszél: bár elhagyták őt, bár egyre mélyebbre süllyednek bűnükben, bár hátat fordítottak az élő Istennek, Isten még mindig így emlegeti őket: „akiket lelkem kedvel”. Milyen hatalmas is Isten szeretete!

„*Úgy bánt velem örökségem, mint oroszlán az erdőben. Hangosan ordított rám, ezért meggyűlöltem. Tarka madár az én örökségem, körülfogják a madarak. Gyűljetek össze, ti mezei vadak, jöjjetek, egyetek!*” (8-9. vers). Azt ugye tudjuk, hogy a madarak nagyon kegyetlenek is tudnak lenni. Ha például egy kiscsirke bármiféle rendellenességgel kel ki a tojásból, a többiek halálra csipkedik a csőrükkel. A tarka, vagyis foltos példányt is körülfogják ezért, hogy halálra csipdessék. „*Sok pásztor pusztította szőlőmet, taposta osztályrészemet. Drága osztályrészemet sivár pusztává tették*” (10. vers). A pásztorok tönkretették. Eszembe jut megannyi ember, aki ma is a lelkipásztori címet viseli, miközben tönkreteszi a mezőt, és tévútra tereli Isten nyáját. „*Sivárrá tették, gyászba borult előttem, mint a sivatag. Sivárrá vált az egész ország, de senki sem törődik vele*” (11. vers). Azt hiszem az egyik legnagyobb probléma napjainkban, hogy egyre elkeserítőbb világban élünk. Nézzétek csak meg, milyen erkölcsök uralkodnak ma a társadalmunkban. Egyre elkeserítőbb a helyzet. Figyeljétek csak meg a gazdasági helyzetet! Figyeljétek csak meg a nemzetközi helyzetet! Egyre elkeserítőbb. Nézzétek csak meg ezt a hihetetlen fegyverkezési versenyt! A helyzet egyre elkeserítőbb, Isten népe mégsem fordul kétségbeesetten Istenhez! Azt hiszem, itt az idő, hogy végre kétségbeesetten kiáltsunk Istenhez. Azt hiszem, itt az idő, hogy egyre többen és többször összegyűljünk és imádkozzunk – ébredésért. Azért, hogy Isten felpezsdítse nemzetünk szívét, máskülönben nagyon gyorsan nagyon mélyre csúszunk majd. Mégsem veszi senki komolyan a problémát. Isten szerint épp ez a gond. A dolgok egyre inkább elmérgesednek, mégsem veszi senki a szívére. Futólag megjegyezzük, milyen szörnyű is ez, és ennyi. Nem kiáltunk miatta kétségbeesetten Istenhez. „*A puszta kopár hegyein pusztítók jönnek. Mert az ÚR fegyvere pusztítja az országot egyik végétől a másikig. Nincs békessége egy embernek sem! Búzát vetettek,*

de tövist aratnak, eredménytelenül fáradoztak. Szégyent vallanak termésükkel az ÚR lángoló haragja miatt. Ezt mondja az ÚR minden rossz szomszédokról, aki hozzányúl az örökséghez, amelyet népemnek, Izráelnek adtam: Kitépem őket földjükből, Júda házát is kitépem! De ha majd kitépem őket, újból megkönyörülök rajtuk: visszaviszek mindenkit a maga örökségébe, a maga földjére. És ha majd jól megtanulják, hogy az én népem szokása szerint hogyan kell az én nevemre, az élő ÚRra esküdni - ahogyan egykor ők tanították népemet a Baalra esküdni -, akkor újjáépülnek majd népemmel együtt. De amelyik nem hallgat rám, azt a népet gyökerestül kitépem és elpusztítom! - így szól az ÚR” (12-17. vers). Isten megígéri, hogy kiviszi őket a földről. Egy későbbi igeszakaszban Jeremiás könyvében azt is elmondja, hogy 70 évig lesznek távol. Isten arra is rámutat, hogy ha nem engedelmeskednek neki, gyökerestül kitepi és elpusztítja a népet. De ha engedelmeskednek neki, miután visszatértek, helyreállítja majd őket.

13. fejezet: „Ezt mondta nekem az ÚR: Menj, vegyél magadnak egy lenvászon övet, és kösd a derekadra! De vízbe ne érjen! Meg is vettem az övet az ÚR parancsa szerint, és a derekamra kötöttem. Másodszor így szólt hozzám az ÚR igéje: Fogd az övet, amelyet vettél, és a derekadon van! Indulj, menj el az Eufráteszhez, és rejtsd el ott egy kőszikla hasadékban! Elmentem tehát, és elrejtettem az Eufrátesznél, ahogyan az ÚR parancsolta nekem. Hosszú idő múlva ezt mondta nekem az ÚR: Indulj, menj el az Eufráteszhez, és vedd elő az övet, amelyről azt parancsoltam, hogy rejtsd el ott! Elmentem az Eufráteszhez, megkerestem és elővettem az övet arról a helyről, ahol elrejtettem. És íme, az öv tönkrement, egészen hasznavehetetlen volt” (1-7. vers). Ha fogsz egy lenvászon övet, majd elrejtéd egy szilahasadékba, nem nehéz elképzelni, mi történik vele: aprócska lyukak jelennek meg rajta és az egész hasznavehetetlen lesz – ahogy Jeremiás is mondta. „Ekkor így szólt hozzám az ÚR igéje:” (8. vers). Az emberek látták Jeremiáson a gyönyörű lenvászon övet még teljes pompájában, és csak ámuldoztak. Mindenki figyelmét felkeltette. Most azonban, amikor az immáron szétesőfélben levő övet újra a derekára köti, az emberek szörnyülködnek. „Fúj! Miért vetted fel ezt a lyukas, piszkos rongydarabot?”. Pedig Jeremiás épp egy szemléltetőeszközzel támogatott prédikációra készült vele.

„Ekkor így szólt hozzám az ÚR igéje: Ezt mondja az ÚR: Így teszem tönkre Júda kevélységét és a nagy Jeruzsálem kevélységét! Ez a gonosz nép nem akar hallgatni az én beszédemre, megátalkodott szívük szerint élnek, és más isteneket követnek, azokat tisztelik és imádják. De olyan lesz ez a nép, mint ez az öv: egészen hasznavehetetlen. Mert ahogyan az ember derekára csatolja az övet, úgy csatoltam magamhoz Izráel és Júda egész házát - így szól az ÚR -, hogy az én népem legyenek, hírnevem, dicséretem és tiszteletem növelésére. De ők nem hallgattak rám” (8-11. vers). Az öv arra emlékeztetett, hogy a nép egykor Istenhez kötődött, ez pedig egy csodás dolog volt. A nép Istent imádta, Istent szolgálta, Istenhez kötődött. De amikor elfordultak Istentől, az, ami egykor szépséges és dicsőséges volt, csúffá és undorítóvá

változott. Az a nép, amely egykor a világ dicsősége volt, ahogy Isten kiöntötte rájuk áldását és szeretetét, a föld átkává lett, ahogy egyre távolabb merészkedtek Istentől. És hasznavehetetlenné váltak. Hadd ajánljak most a figyelmetekbe egy érdekes könyvet, melynek címe *The Light and the Glory*. A könyv szerzője az Egyesül Államok gyökereit kutatja fel, és rámutat arra, milyen szerepet játszott Isten e nemzet létrejöttében, ahogy Izráel népének megszületésében is. Isten keze ott volt nemzetünk alapítóin. Csodás könyv ez, amely rámutat nemzetünk szellemi gyökereire – erről hallgatnak a hagyományos tankönyvek. Hiszen nem akarják, hogy tudjuk, nemzetünk szellemi gyökerekre épül. Ezt a nemzetet is Isten hozta létre, hogy világosság legyen, és Isten megáldotta. Az emberek ennek sokáig tudatában is voltak, ma azonban már megpróbálják ezt az igazságot elrejteni a gyermekeink előtt. Ehelyett inkább a kapitalizmus és a szabad verseny elveit lengetik a magasba, azt állítva, hogy azok tettek bennünket oly erőssé. Így hát harcoljunk továbbra is a szabad versenyért és a kapitalizmusért. De engem erre nem tudnak rávenni. Én csak azért a szabadságért vagyok hajlandó harcolni, amit Istentől kaptunk – hogy szabadon imádhassuk, szerethessük és szolgálhassuk őt. De milyen szomorú, hogy mára elfordultunk gyökereinktől. Egykor gyönyörűek voltunk a világ szemében, és Isten áldása ott volt az életünkön. Most azonban, mint Jeremiás lenvászón öve, mi is egyre hasznavehetlenebbé válunk a világban. Nemrégiben egy kanadai rádiós interjút adtam, és elcsodálkoznátok, ha elmesélném, hány dühös telefonhívást kaptam közben pusztán azért, mert kiderült rólam, hogy amerikai vagyok. Hányakban mennyi keserűség van Amerikával szemben! Angliában is többször tapasztaltam már ugyanezt – pusztán azért, mert amerikai vagyok. Egykor dicsőségesek voltunk a világ szemében, ma viszont egyre inkább gyűlölnék bennünket. bizonyos részein a világnak leköpnek, mert amerikai vagy, pedig nem is ismernek, csak az öltözködéséről felismernek, hogy Amerikából jöttél. Messziről megismernek, és amikor odaérsz, leköpnek – megvetésük jeleként. Milyen szomorú is ez! Bizony ez történik, amikor egy nép elfordul Istentől, hogy másban keresse boldogságát és a beteljesülést. Pedig egykor oly szépséges volt!

„Mondd el nekik ezt az igét: Így szól az ÚR, Izráel Istene: Minden korsót meg kell tölteni borral! És ha azt mondják neked: Talán mi nem tudjuk, hogy minden korsót meg kell tölteni borral? –” - mert a prosperitást hirdették: két autó minden garázsban - „akkor ezt válaszold nekik: Így szól az ÚR: Majd én megtöltöm ennek az országnak minden lakosát, a Dávid trónján ülő királyokat, a papokat, a prófétákat és Jeruzsálem minden lakóját részegítő itallal. Összetöröm őket, egyiket a másikkal, az apákat a fiakkal együtt - így szól az ÚR. Nem kímélem és nem szánom őket, nem irgalmazok, elpusztítom őket! Hallgassatok, figyeljetek, ne legyetek kevélyek, mert az ÚR szól. Dicsőítsétek Isteneteket, az URat, mielőtt sötétséget támaszt, és mielőtt botladoznátok a homályba borult hegyeken. Világosságra vártok, de az ÚR a halál árnyékát hozza el, és sűrű sötétséget támaszt. Ha nem hallgattok rám, titkon sirni fogok kevélységetek miatt. Áradnak könnyeim, hull szememből a könny, mert fogságba kerül az ÚR nyája” (12-

17. vers). Jeremiást a könnyek prófétájaként ismerték, és az egyik utalás épp ebben az igeszakaszban hangzik el. Isten figyelmeztető jelzést küld a néphez Jeremiáson keresztül, a próféta pedig így szól: „*Ha nem hallgattok rám, titkon sírni fogok kevélységetek miatt. Áradnak könnyeim, hull szememből a könny, mert fogságba kerül az ÚR nyája*”. Tudjátok, érdekes dolog ez. amikor valaki az eljövendő ítéletet hirdeti, hajlamosak vagyunk beskatulyázni, és azt gondolni róla, hogy telve van gyűlölettel és csak ostorozza az embereket. Lehet, hogy bizonyos esetekben valóban erről van szó, de itt Jeremiás esetében semmiképpen sem. Jeremiás is hirdeti a népre váró szörnyű ítéletet, de könnyes szemmel! Nem fogcsikorgatva kiáltja, hogy úgy kell nektek, atyámfiai, már alig várom! Jeremiás ehelyett siratja a népet, mert nem reagálnak Isten üzenetére.

„*Mondd meg a királynak és a király anyjának: Alázkodjatok meg a porig, mert leesik fejetekről ékes koronátok! Körül vannak zárva a délen fekvő városok, nincs aki felszabadítsa azokat. Fogságba viszik egész Júdát, fogságba mindenestül. Tekints föl, Jeruzsálem, és nézd: jönnek már északról! Hol van a rád bízott nyáj, pompás juhnyájad? Mit szólsz majd, ha megbüntet az ÚR, és föled kerekednek, akiket barátokká akartál tenni? Nem vesznek-e erőt rajtad a fájdalmak, mint a szülő asszonyon? Ha pedig ezt mondod magadban: Miért történnék ez velem? - sok bűnöd miatt rántják le ruhádat, és követnek el rajtad erőszakot. Majd ha meg tudja változtatni bőrét a néger, vagy feltjait a párduc, akkor tudtok ti is jól tenni, úgy megtanultátok a rosszat!*” (18-23. vers). Az ember képtelen megváltoztatni természetét – erre egyedül Isten képes a Szentlélek által. Egy párduc sem változtathatja meg feltjait, az vagy, aki vagy. És ha még nem fogadtad be Jézus Krisztust, természetednél fogva bűnös vagy, és bármilyen keményen próbálkozol is, saját erődből nem igazulhatsz meg. Új természetre van szükséged. Ha fogsz egy disznót, kivezeted az ólból, illatos szappannal jól lecsutakolod, parfümmel befújatod, masnit kötsz a nyakába és útjára engeded, azonnal visszarohan a sárba egy jó kis dagonyázásra. Mert ez számára a természetes közeg. Ezt diktálja a természete. Ezt szereti. Egyes embereknek is ezt diktálja a természete. Hiába mosdatod meg, hiába adsz rá szép tiszta ruhát, ha elengeded, visszatér a jó megszokott környezetébe. Az ember természetének kell megváltoznia. Ezért is kéri Jézus, hogy ne csodálkozzunk, amikor azt mondja, újjá kell születnünk, mert ez az egyedüli megoldás. A természetünket egyedül Isten Lelke tudja megváltoztatni. Pedig hány ember mondogatja: „Én soha nem tudnék keresztényként élni, úgyhogy nem fogadom be Istent, mert az olyan képmutatás lenne!”. Abban igazuk van, hogy egyedül nem fog menni. Isten Szentlelkének ereje nélkül nem tudjuk megváltoztatni természetünket. De nem is kell egyedül csinálnunk! Isten képes nekünk új természetet adni – egy szerinte való természetet. Ebben az ígérésben tehát Isten rámutat, hogy azok vagyunk, akik vagyunk. Van egyfajta természetünk, amelyet csak Isten ereje képes megváltoztatni. „*Úgy szétszórom őket, ahogyan a puszta szele elsodorja a polyvát. Ez lesz a sorsod, ezt mérem én rád - így szól az ÚR -, mert elfeledtél engem, és hazugságban bízál! Ezért én is arcodra borítom ruhádat, hogy kilássék*

gyalázatod. Bujaságodat, vihogásodat, fajtalan paráznaságodat és bálványaidat ott látom a halmokon és a mezőn. Jaj neked, Jeruzsálem! Nem akarsz megtisztulni. Mikor lesz ennek vége?!” (24-27. vers).

14. fejezet: „Ezt az ígét mondta az ÚR Jeremiásnak a szárazságról:” – mert épp aszály sújtotta a földet – „Gyászba borult Júda, kapuiban ájuldoznak, gyászolnak országszerte, Jeruzsálemben jajkiáltás hangzik. Az előkelők vizért küldik szolgálóikat, a tócsákhoz is elmennek, de vizet nem lelnek. Üres edényekkel térnek vissza, szégyenkeznek, pirulnak, fejüket eltakarják. Rémműködnek a termőföld miatt, mert nem volt eső az országban. Szégyent vallanak a szántóvetők, fejüket eltakarják. Még a szarvas is, ha megellett a mezőn, ott hagyja a fiát, mert nincs fű. A vadszamarak ott állnak a hegytetőkön, levegő után kapkodnak, mint a sakálok, szemük elhomályosodik, mert nincs fű. Ha bűneink ellenünk szólnak is, a te nevedre tekintettel bánj velünk, URam! Mert számtalanszor elpártoltunk, vétkeztünk ellened!” (1-7. vers). Ezt az üzenetet küldte tehát a népnek Isten az aszályt illetően. Majd Jeremiás így imádkozik: „Ó, Izráel reménysége, szabadítója a nyomorúság idején! Miért lennél olyan az országban, mint egy jövevény, aki vándorként csak éjjelre tér be? Miért lennél olyan, mint a riadt ember, mint az olyan férfi, aki nem tud segíteni? Hiszen te közöttünk vagy, URam, rólad neveznek bennünket: ne hagyj el minket!” (8-9. vers) – Jeremiás tehát továbbra is közbenjár a népért, bár Isten meghagyta neki, hogy többé ne tegye. „Ezt mondja az ÚR erről a népről: Úgy szeretnek ide-oda futkosni, nem sajnálják a lábukat, ezért nem kedveli őket az ÚR. Most emlékezetbe idézi bűnüket, és számon kéri vétkeiket. Ezt mondta nekem az ÚR: Ne imádkozz ennek a népnek a javáért!” (10-11. vers). Jeremiás kitartóan imádkozik, de Isten arra kéri, ne imádkozzon tovább a népért. „Ha böjtölnek, nem hallgatok esdeklésükre. Ha égőáldozatot vagy ételáldozatot mutatnak be, azok sem lesznek kedvesek előttem. Sőt fegyverrel, éhínséggel és dögvésszel irtom ki őket. Én így szóltam: Ó, Uram, URam! Hiszen a próféták ezt mondogatják nekik: Fegyvert nem láttok, éhínség nem tör rátok, sőt igazi békességet adok nektek ezen a helyen. De az ÚR ezt felelte nekem: Hazugságot prófétálnak a próféták az én nevemben. Nem küldtem őket, nem parancsoltam nekik, nem is szóltam hozzájuk. Hazug látomást, hiábavaló varázsigéket és maguk koholta csalárdságot prófétálnak nekik. Azért így szól az ÚR ezekről a prófétákról: Az én nevemben prófétálnak, pedig én nem küldtem őket! Mégis ezt mondogatják: Nem lesz ebben az országban fegyver és éhínség! - De majd ezeknek a prófétáknak fegyver és éhínség miatt lesz végük” (12-15. vers). Szörnyű dolog az, amikor valaki saját elképzeléseit és ötleteit hirdeti az Úr nevében. Nincs azzal semmi baj, ha van véleményed, de saját véleményedként hirdesd azt, ne pedig úgy, mintha Isten mondaná. Pál apostol is különösen odafigyelt erre leveleiben. Az egyik helyen például rámutat, hogy az adott témára vonatkozóan ne kapott konkrét iránymutatást az Úrtól, de az ő személyes véleménye a következő. És ez rendben is van. Nincs azzal semmi baj, ha kinyilvánítod a véleményedet. Csak akkor válik mindez helytelenné, amikor Isten nevében hirdeted saját elképzeléseidet. Mert amikor aztán nem úgy történnek a dolgok, úgy tűnik majd, mintha

Isten hazudott volna, vagy megbízhatatlan lenne. Hány embert látunk ma is, az itt említett prófétákhoz hasonlóan, akik olyan dolgokat mondanak az Úr nevében, melyek nem származhatnak az Úrtól és amelyek nem biblikusak, vagy egyenesen bibliaellenesek. „Minden rendben lesz! Mindenki meggyógyul, mindenkinek jó sora lesz, és Isten azt akarja, hogy mindnyájan menjetek és vegyetek egy új Mercédeszt! Legyetek áldottak és gazdagok! Békesség, békesség és gazdagság!” – mondogatják. Isten azonban rámutat, hogy ezek a próféták nem az ő üzenetét hirdetik, hiszen Isten azt mondja: *„De mindazokat, akik kegyesen akarnak élni Krisztus Jézusban, szintén üldözni fogják”* (2Tim. 3:12). Egyes hamis próféták most például azt mondogatják, hogy ha Jézusnak elég hite lett volna, nem kellett volna a keresztre mennie. Micsoda eretnokség! És Isten majd elbánik vele.

„Az a nép is, amelynek prófétálnak, ott hever majd Jeruzsálem utcáin az éhínség és fegyver miatt, és nem lesz, aki eltemesse őket és feleségüket, fiaikat és leányaikat. Így zúdítom rájuk gonoszságuk büntetését” (16. vers). Holttestük ott hever majd az utcákon. Szörnyű dolog, hogy a világ egyes részein napjainkban is előfordul, hogy a holttesteket kirakják az utcára, majd másnap reggel elsöprik, mint a port. *„Mondd el nekik ezt az igét: Szememből könnyek hullanak éjjel-nappal,”* – a síró próféta – *„és nem apadnak el. Mert súlyos sebet kapott népem szűz leánya, igen fájdalmas csapást. Ha kimegyek a mezőre, látom a fegyverrel megölteket, ha bemegyek a városba, látom az éhségtől szenvedőket. A próféták és a papok pedig olyan országba vándorolnak, amelyet nem ismernek!”* (17-18. vers). Jeremiás felteszi a kérdést Istennek: *„Ennyire megvetetted Júdát, szívből megutáltad Siont? Miért sújtottál bennünket gyógyíthatatlan csapással? Békességre vártunk, de nem jött semmi jó, és a gyógyulás idejére, de csak rettegünk! Elismerjük, URam, gonoszságunkat, atyáink bűnét is: vétkezünk ellened. A te nevedért kérünk, ne utálj meg, ne engedd, hogy meggyalázzák dicső trónodat! Gondolj ránk! Ne bontsd fel a velünk kötött szövetséget! Tudnak-e esőt adni a népek bálványai? Vagy az ég adja-e a záporosókat? Nem, hanem te, URunk, Istenünk, benned reménykedünk: hiszen te alkottad mindezeket!”* (19-22. vers). Az emberek hullanak, mint a legyek az éhínség és az aszály miatt. Hát tudnak vajon esőt adni a pogány népek bálványai? Majd tovább folytatja az aszályról szóló üzenetét.

15. fejezet: *„De az ÚR ezt mondta nekem: Ha maga Mózes és Sámuel állna is élém, akkor sem esne meg a szívem ezen a népen. Kergesd el, menjenek előlem!”* (1. vers). Érdekesnek találom, hogy amikor Isten a közbenjáró imádság emberére keres példát, Mózeset és Sámuel-t említi. Van egy érdekes közös vonás Mózesben és Sámuelben: mindketten odafigyeltek Isten hangjára. Emlékezzünk csak vissza Mózes esetére kint a pusztában, amikor megpillantott egy égő bokrot, és amikor közelebb lépett, Isten megszólította őt az égő bokorból. Mózes pedig meghallotta Isten hangját. Füléi ki voltak hegyezve Isten hangjára. Az imádság embereire pontosan ez jellemző, hogy hegyezik fülüket Isten hangjára, hiszen az imádság célja, hogy Isten akarata valósuljon meg. Az imádság célja sosem az, hogy a mi akaratunk

valósuljon meg. Isten nem egy palackba zárt szellem, mi mégis sokszor így közelítünk hozzá. Istenem, volna itt három kívánságom. Kérlek add meg nekem! Hallottatok már a három hajótörötről, akik egy lakatlan szigeten tengették napjaikat? Egyre rosszabb a helyzet, és tudják, közel már a halál. Ekkor egy üveget vetnek partra a hullámok. Az egyikük ráveti magát, kinyitja, és lám, ott terem előtte a palackba zárt szellem! „Teljesítem három kívánságod!” – kiáltja. Az első férfi felkiált: „Ó, bárcsak újra Londonban lehetnék és újra a saját ágyamban aludhatnék!”. És kívánsága teljesült. Majd felkiált a másik is: „Ó, bárcsak Olaszországban lehetnék és kávéét kortyolgathatnék!”. Az ő kívánsága is valóra vált. Ekkor megszólal a harmadik hajótörött: „Ó, olyan magányos vagyok itt a két társam nélkül, bárcsak újra itt lennének velem!”. Látjátok, mire nem vagyunk képesek a kívánságainkkal? Alaposan összezavarnánk a dolgokat! Az imádság tehát nem arra szolgál, hogy megvalósítsuk a mi akaratunkat. Nem arról szól a dolog, hogy Isten egy palackba zárt szellemként majd teljesíti minden kívánságunkat.

Amikor Sámuel fiatalkorában Élinél hagyta az édesanyja, hogy a templomban nevelkedjen, az egyik éjszaka különös hangra lett figyelmes. „Sámuel, Sámuel!”. Sámuel erre beviharzott Élihez: „Szólítottál?” – kérdezte. „Nem, nem szólítottalak, feküdj vissza!”. Úgy is tett a fiatal Sámuel, amikor ismét megszólította őt egy hang: „Sámuel, Sámuel!”. Sámuel erre megint Élihez rohant: „Szólítottál?”. „Nem, nem szólítottalak. Feküdj vissza!”. De a dolog újra megisméltődött. Erre Éli azt tanácsolta a fiúnak, hogy amikor újra meghallja a hangot, így válaszoljon: „Szólj Uram, a szolgád hallgatja!”. Sámuel tehát ismét visszafeküdt, a hang pedig megszólította: „Sámuel, Sámuel!”. Ő így válaszolt: „Szólj, Uram! a te szolgád hallgatja!”. És akkor Isten elkezdett Sámuelnek mesélni Éli pap bűneiről. Másnap reggel Éli rá is kérdezett Sámuelnél, hogy végül mi történt az éjjel. Sámuel bizony nem volt könnyű helyzetben! De a lényeg mégiscsak az, hogy Sámuel füle érzékeny volt Istenre, így meghallotta Isten hangját. Az imádság embereit is mindig ez jellemzi: fülük érzékeny Isten hangjára. Isten tehát két embert hoz fel példának – Mózes és Sámuel, akiknek volt füle a hallásra. Az erőteljes imaéletnek mindig ez az előfeltétele: hallani Isten hangját és ismerni Isten akaratát. Isten tehát Mózes és Sámuel említ a közbenjáró imádság embereinek ékes példájaként. Emlékezzünk csak, mit mondott Mózes: *„Mégis, bocsásd meg vétküket! Mert ha nem, akkor törölj ki engem a könyvedből, amelyet írtál!”* (2Mózes 32:32). Mózes Isten előtt közbenjár a népért. Isten azonban kimondja ebben az igerészen Jeremiás könyvében, hogy még ha maga Mózes vagy Sámuel állna is elé a népért, akkor sem fordítaná feljüket a szívét. *„Ha maga Mózes és Sámuel állna is elém, akkor sem esne meg a szívem ezen a népen”*.

„Ha pedig megkérdezik tőled, hogy hová menjenek, ezt válaszd nekik: Így szól az ÚR: Aki halálra méltó, a halálba, aki fegyverre méltó, a fegyver elé, aki éhínségre méltó, az éhínségbe, és aki fogságra méltó, a fogságba! Mert négyfélével büntetem meg őket - így szól az ÚR: fegyverrel, amely gyilkolja, kutyákkal, amelyek marcangolják, az ég madaraival és a föld vadállataival, amelyek fölfalják és

pusztítják őket” (2-3. vers). Isten ismét a rájuk váró ítéletet említi, mivel Ezékiás szörnyű és gonosz fia, Manassé bálványimádásba vitte a népet. *„Iszonyatossá teszem őket a föld minden országa előtt amiatt, amit Ezékiás fia, Manassé, Júda királya művelt Jeruzsálemben. Ugyan, ki könyörül rajtad, Jeruzsálem, és ki szánakozik rajtad? Ki tér be hozzád, hogy megkérdezze, jól vagy-e? Te dobtál el engem - így szól az ÚR -, hátat fordítottál nekem. Ezért kinyújtom kezemet és elpusztítalak, belefáradtam a szánakozásba”* (4-6. vers) – az angol King James fordításban pedig az áll: *„befáradtam a már a megbánásba”*. Érdekes igevers ez, hiszen Isten nem változik és nem bán meg dolgokat. *„Nem ember az Isten, hogy hazudnék, nem embernek fia, hogy bármit megbánna. Mond-e olyat, amit meg ne tenne, ígér-e olyat, amit nem teljesít?”* (4Mózes 23:19). Az emberi szókincs azonban erősen behatárolt, amikor Istent próbáljuk a segítségével jellemezni, mégis kénytelenek vagyunk tökéletlen emberi szavakkal élni. Ez esetben is egy kérdéssel állunk szemben: hogyan jellemezzük emberi nyelven azt, ami első ránézésre Isten hozzáállásának megváltozására utal. Az én szemszögömből valóban úgy tűnik, mintha Isten megváltoztatta volna a hozzáállását. Pedig nem így van. Hiszen Isten mindig is tisztában volt a dolgokkal – az elejétől fogva. Isten nem változik, Isten mindent tud. Már előre. Az én szemszögömből persze úgy néz ki a dolog, hogy Isten kihirdeti felettük az ítéletét, erre ők imádkoznak, megbánják bűneiket, Isten pedig visszatartja az ítéletét. Erre te azt mondd, Isten megváltozott! Nem. Mindig is tudta, hogy el fogja halasztani ítéletét. Nem változtatta meg hirtelen a véleményét, bár a mi szemszögünkből úgy tűnhet. De ne feledjük, hogy mindvégig erősen behatárolt emberi nyelven próbáljuk Isten tetteit jellemezni.

„Szélnék szórom őket szórólappáttal az ország városaiban, gyermektelenné teszem, elpusztítom népem, mert nem tértek meg útjaikról. Özvegyei többen lesznek, mint a tengerparton a homok. Pusztítót hozok ellenük, anyára és ifjúra, fényes délben. Lázás félelmet bocsátok rájuk nagy hirtelen. Elájul a hétgyermekes anya, kileheli lelkét, lemegy a napja fényes nappal, szégyen és gyalázat éri. Maradékukat kiszolgáltatom az ellenség fegyverének! - így szól az ÚR. Jaj nekem, anyám, mert arra születtél, hogy perlekedjem és vitázzam az egész országgal! Nem adtam és nem kaptam kölcsönt, mégis mindenki átkoz engem” (7-10. vers). Jeremiás persze egyáltalán nem kellemes dolgokat hirdetett, a népet pedig dühítette az Istentől érkező üzenet. Sokszor előfordul, hogy Isten igaz prófétája nem éppen népszerű. Hiszen az emberek nem akarják meghallani az igazságot. A hazugságra kaphatóak. Amikor például felkeresnek engem emberek, hogy tanácsot kérjenek, megfigyeltem, hogy gyakran egy hazugságot hallanának szívesebben. Szeretnék, ha azt mondanám, minden rendben lesz, csak csináld nyugodtan, Istent úgysem zavarja a dolog! Akkor nagyszerű tanácsadónak tartanának és nagy szeretettel néznének rám. Ha viszont azt mondom nekik, figyelj, ha megmaradsz ebben a bűnben, a pokolra jutsz, mert ez a test cselekedete, és az Ige egyértelműen kijelenti, hogy akik ezt teszik, nem öröklék a mennyek országát. Jobb lenne, ha rendeznéd a kapcsolatod Istennel! Ilyenkor dühösen felpattannak és kiviharzanak, hogy milyen csapnivaló

tanácsadó vagyok, mert megmondtam az igazat! Az emberek nem az igazságra kíváncsiak, hanem kellemes szavakra. De Jeremiás is az igazat szólta, és népszerűtlen is volt, miközben más próféták hazugságokat hirdettek, és nagy közkedveltségnek örvendtek.

De olvassuk csak tovább: „Az ÚR mondta: *Javadat munkáltam, közbeléptem érted a veszedelem és nyomorúság idején az ellenséggel szemben*” (11. vers). Bár az emberek elpusztulnak, lesz egy csoport, amely megmarad – elviszik őket Babilóniába, és ott élnek majd. Így is történt, és a zsidók egyre inkább meggazdagodtak Babilóniában. Korábban alapvetően földművesként dolgoztak, de amikor Babilóniában bekapcsolódtak a kereskedelembe, kiválóan teljesítettek, és rövid időn belül komoly vagyonra tettek szert. Egyesek annyira meggazdagodtak, hogy nem is akartak visszatérni szülőföldjükre. „Miért is térnék vissza az ottani kemény életformához, ha itt kényelmesen elélegélhetünk?” – kérdezték. Isten tehát ebben az ígérésben kijelenti, hogy jól megy majd a sora annak a csoportnak, amely nem pusztul el, hanem fogságba kerül. „*El lehet-e törni a vasat, az északi vasat és rezet? Vagyonodat és kincseidet prédára vetem - nem kapsz érte semmit! sok vétkeid miatt, melyeket országszerte elkövettél. Ellenségeid szolgáivá teszek olyan országban, amelyet nem ismersz, mert lángra lobbant haragom, miattatok ég*” (12-14. vers). Megjövendöli a babilóniai fogságot. „*Te ismersz, URam! Gondolj velem, és fogd pártomat, állj bosszút üldözőimen! Ne légy tovább türelmes, mert elfognak engem! Tudd meg, hogy érted szenvedek gyalázatot!*” (15. vers).

Ez lényegében jó. Jézus ugyanis azt mondta: „*Boldogok vagytok, ha énmiattam gyaláznak és üldöznek titeket, és mindenféle rosszat hazudnak rólatok. Örüljete és ujjongjatek, mert jutalmatok bőséges a mennyekben, hiszen így üldözték a prófétákat is, akik előttetek éltek*” (Máté 5:11-12). Jeremiásra utal. Jeremiás is felkiált ugyanis, hogy gyűlölik és üldözik őt az emberek, mert az Úr üzenetét hirdette. „*Ha eljutott hozzám igéd, én élveztem, igéd vidámságot szerzett nekem és szívbeli örömet,*” – vajon te is azt mondod Isten Igéjéről, hogy szíved öröme? Én annyira szeretem Isten Igéjét! Annyira élvezem, ahogy felfedezem benne Isten csodálatos igazságait. Annyira csodás, ahogy az Ige szól a szívemhez és a lelkemhez. Igazi öröm a számomra, ha beleásatom magam az Igébe – „*hiszen rólad neveztek el engem, URam, Seregek Istene*” (16. vers). „*Nem ültem vigadozva a tréfálkozók körében. Magamra maradtam, mert kezded rám nehezedett, bánattal töltöttél el. Miért tart fájdalmam szüntelen, miért nincs gyógyulás súlyos sebemre? Olyan vagy hozzám, mint a csalóka patak, amelyben nincs állandóan víz. Erre így szólt az ÚR: Ha megtérsz, megengedem, hogy újból szolgálatomba állj. Ha értékes dolgokat beszélsz értéktelenek helyett, akkor szószólóm lehetsz. Nekik kell hozzád térniük, nem neked hozzájuk. Bevehetetlen ércfallá teszek ezzel a néppel szemben. Harcolni fognak ellened, de nem bírnak veled, mert én veled leszek: megsegítek és megmentelek - így szól az ÚR. Megmentelek a gonoszok kezéből, megszabadítlak hatalmukból*” (17-21. vers). Ezt ígéri tehát Isten a prófétának. Ha tovább hirdeted

az üzenetemet, továbbra is ellened lesznek, de én olyan leszek, mint egy bevehetetlen ércfal körülöttem, és bár az éltedre törnek, én megmentelek és megőrizlek! Imádkozzunk!

Atyám, köszönjük, hogy ma este is lehetőségünk adódott arra, hogy az Igédet tanulmányozzuk. Uram add, hogy szinte felfaljuk az Igét, hadd váljon az a mi szívünk örömévé és gyönyörűségévé. Szeretnénk tőled tanulni és a rendelkezéseid szerint járni. Uram, segíts nekünk, hogy odafigyeljünk a hangodra. Add, hogy ne csak az Ige hallgatói, hanem cselekvői is lehessünk. Segíts, hogy ezekben az egyre rosszabb időkben, egyre kétségbeesettebben kiáltsunk hozzád, és segíts, hogy sokakat kiragadhassunk abból a pusztulásból, ami erre a világra vár. Tegyéél bennünket az imádság embereivé, és használj bennünket, hogy az igazságodat hirdethessük a világban! Jézus nevében, ámen.